

SAKSFRAMLEGG

Til:
Universitetsstyret

Møtedato:

Sak:

Innplassering av Kunstfak og utredning om TMUs funksjon og plass ved UiT.

Innstilling til vedtak:

1. Det skal oppnevnes et utvalg som får i oppdrag å foreta en mulighetsstudie av Tromsø Museums funksjon og plass ved UiT Norges arktiske universitet.
2. Utvalget skal som ledd i sitt arbeid vurdere mulighetene for en nærmere samordning og samorganisering av virksomhetene ved TMU og Det kunstfaglige fakultet.
3. Universitetsstyret gir rektor fullmakt til å godkjenne mandat for og sammensetning av utvalget. Utvalget skal ha ekstern leder og i hovedsak eksterne medlemmer.
4. Universitetsstyret ber om at det i løpet av 2018 blir lagt fram sak for styret med tilrådinger på de områder som utredningen omfatter.
5. Inntil vedtak om ny organisering er fattet avventes endelig innplassering av dagens Kunstfak i organisasjonsstrukturen ved UiT.

Begrunnelse:

Etter vedtak i universitetsstyret ble det i 2016-17 gjennomført en omfattende organisasjonsgjennomgang ved UiT Norges arktiske universitet. Gjennomgangen omhandlet primært organiseringen av enheter på nivå 2 i UiTs organisasjonsstruktur, som vil si fakultetene, Tromsø Museum - Universitetsmuseet og Universitetsbiblioteket.

I sak S 29/2017 den 29.6.2017 vedtok universitetsstyret at UiT Norges arktiske universitetet fra 1.1.2018 skal være organisert med seks fakulteter. Vedtakene i saken avklarte den framtidige statusen til sju av dagens åtte fakulteter. Styret besluttet følgende angående plasseringen av virksomheten ved Det kunstfaglige fakultet (Kunstfak) i den framtidige organisasjonsstrukturen:

Det kunstfaglige fakultet skal fra 1.1.2018 ikke være en enhet på nivå 2. Den nærmere organisatoriske plasseringen av dagens Kunstfak avgjøres av styret høsten 2017 basert på en egen utredning der sammenslåing med TMU og HSL-fakultet vurderes som alternativene.

Styret vedtok å utsette nærmere utredninger omkring Tromsø Museums funksjoner og plass i organisasjonen til høsten 2017. Fordi styret vedtok å gjøre en egen utredning av en mulig sammenslåing av Kunstfak og TMU, valgte universitetsdirektøren å avvente utredning av andre spørsmål knyttet til TMU til mulighetene for en eventuell sammenslåing med Kunstfak var avklart.

For å utrede innplasseringen av Kunstfak oppnevnte universitetsdirektøren en arbeidsgruppe med følgende sammensetning og mandat:

- Peter Butenschøn, arkitekt (leder)
- Sonni Olsen, dekan HSL
- Kjell Magne Mælen, dekan Kunstfak
- Lena Aarekol, direktør TMU
- Hilde Blix, nestleder forskerforbundet UiT
- Jens Rudi Solbakken, studentrepresentant

«Utredningen skal både belyse hvordan UiT på best mulig måte kan nå sine strategiske mål innenfor de skapende og utøvende kunsthøgskolefagene og hvilke muligheter en organisatorisk plassering ved henholdsvis TMU og HSL vil gi for kjernevirksomheten ved de sammenslåtte enhetene som helhet. Arbeidsgruppen bes om å drøfte hvilke fordeler og ulemper de to alternativene vil gi for:

- Utdanning
- Forskning
- Kunstnerisk utviklingsarbeid
- Formidling
- Tverrfaglig samarbeid
- Styringsevne, effektivitet og ressursutnyttelse

Gruppen kan også drøfte andre forhold som anses som relevant for faglig samarbeid og utvikling. I sin konklusjon skal gruppen gi en begrunnet tilråding til valg av organisatorisk tilknytning og foreslå konkrete modeller for hvordan den organisatoriske integrasjonen tenkes løst. Gruppen skal ikke vurdere administrative spørsmål eller administrativ organisering. Dette vil ivaretas av prosessene i programmet Adm.2020»

Arbeidsgruppen leverte sin rapport 27.10.17. I sitt arbeid har gruppen ikke klart å identifisere klare fordeler ved sammenslåing mellom Kunstfak og HSL eller Kunstfak og TMU. Arbeidsgruppen konkluderer med at en sammenslåing med HSL, i form av to institutter (ett med utgangspunkt i Kunstakademiet og ett med utgangspunkt i Musikkonservatoriet) gir færre ulemper enn en sammenslåing med TMU.

Styrets alternativer

Konklusjonen til arbeidsgruppen er sammenfallende med den tilrådingen som universitetsdirektøren innstilte på i styresak 29/2017, som var sammenslåing av Kunstfak og Fakultet for humaniora, samfunnsvitenskap og lærerutdanning (HSL- fak).

Gruppen gir i rapporten uttrykk for at det ikke er gitt noen faglig begrunnelse for en slik sammenslåing. Universitetsdirektøren ønsker derfor å gjenta de argumentene som ble forelagt for styret i sak S 29/2017 for en sammenslåing av Kunstfak og HSL. Både i utredningene og i høringene våren 2017 ble det vist til at det er flere faglige berøringspunkter mellom de to fakultetene. En mulig sammenslåing vil blant annet kunne bidra til:

- Enklere og mer effektiv koordinering av de praktisk-estetiske fagene musikk og drama i grunnskole- og barnehagelærerutdanningene. Her har man fram til i dag hatt en ressurskrevende forvaltning og uenighet mellom de to fakultetene om bruk av ressurser og faglige prioriteringer.
- Bedre muligheter for samarbeid mellom Kunstakademiet (Kunstfak) og HSL-fak sine fagmiljøer innen kunsthistorie og kunstvitenskap.
- Tettere koplinger mellom forfatterstudiet (Kunstfak) og de litteraturfaglige miljøene ved HSL-fak.

I tillegg til disse faglige relasjonene vil en sammenslåing bidra til å oppnå andre mål som styret fastsatte for organisasjonsgjennomgangen. Det blir bl.a. etablert en enklere fakultetsstruktur med mindre diversitet i størrelsen mellom fakultetene (virksomheten ved Kunstfak utgjør mindre enn 3

% av virksomheten ved UiT målt i antall ansatte og studenter). Som følge av dette vil det også være enklere å organisere de administrative støttetjenestene på en mer helhetlig og standardisert måte. En sammenslåing av HSL-fakultetet og Kunstfak er derfor et helt reelt alternativ.

Etter universitetsdirektørens vurdering bidrar den foreliggende rapporten og det utredningsarbeidet som har vært gjennomført i regi av arbeidsgruppen i liten grad til å kaste lys over det *andre* alternativet universitetsstyret ønsket å få utredet gjennom sitt vedtak i sak S 29/2017. Gruppen har ikke i tilstrekkelig grad lyktes i å belyse hvilke muligheter som kan ligge i en organisatorisk sammenknytning av Kunstfak og TMU. Begrensningene er viet større plass enn mulighetene, og gruppen synes å ha brukt tid på å diskutere et alternativ som allerede var utelukket gjennom styrevedtaket 29.6.2017; videreføring av Kunstfak som eget fakultet.

Gitt det vedtaket universitetsstyret fattet i sak S 29/2017 er det derfor nærliggende å foreslå en videre utredning av de faglige og strategiske mulighetene som kan ligge i en nærmere integrasjon av fagmiljøer og virksomhet ved dagens Kunstfak og TMU. Hensikten er å få en reell vurdering av potensialet for å skape nye og innovative tilbud mellom virksomheter som begge har et sentralt formidlingsoppdrag, og som henvender seg til et bredt kulturinteressert publikum. Med hensyn til lokalisering og infrastruktur, vil aktivitetene på de to enhetene også kunne knyttes nært sammen når det nye universitetsmuseet blir bygget i umiddelbar nærhet av Kunstakademiet i sentrum av Tromsø. I tilgrensende lokaler har Tromsø kommune og Nordnorsk Opera og Symfoniorkester også uttrykt ønske om å samarbeide med UiT om et «Musikkens hus», som vil kunne romme dagens musikkonservatorium. UiT har m.a.o muligheter for å skape et levende museums- og kunstkvartal i Tromsø sentrum, og den fremtidige relasjonen mellom universitetsmuseet og virksomheten ved Kunstfak bør etter universitetsdirektørens vurdering ses inn i en slik sammenheng.

Tromsø Museums funksjon og plass ved UiT

En mulighetsstudie som tar for seg relasjonen mellom Kunstfak og TMU kan samordnes med oppfølgingen av universitetsstyrets tidligere vedtak om en mer omfattende utredning av TMUs funksjon og plass ved UiT, og ta for seg muligheter som ligger i grenseflatene mellom det nye universitetsmuseet og *hele bredden* i UiTs virksomhet. Tromsø Museum har en historie som strekker seg tilbake til 1872 og ble formelt inkorporert i UiT i 1976. Den faglige sammensetningen av virksomheten ved UiTs universitetsmuseum har endret seg noe etter inkorporeringen, men fremdeles er museumsvirksomheten i stor grad konsentrert omkring de fagmiljøene TMU hadde i 1976. Universitetsmuseet har ikke gjennomgått tilsvarende endringer som resten av universitetsorganisasjonen, som gjennom de siste tiårene har fått langt større faglig, tematisk og geografisk bredde. De utøvende kunstfagene er bare ett av flere eksempler på fagområder som er kommet inn på UiT med nye grenseflater mot TMU. Samtidig har krav og forventninger knyttet til universitetets samfunnsoppdrag innen allmennrettet kunnskapsformidling økt betydelig, for alle fagområder.

De vurderingene som så langt i UiTs organisasjonsgjennomgang har omhandlet TMU, har i stor grad dreiet seg om hvilket organisatorisk nivå universitetsmuseet skal være på. Universitetsdirektøren mener at en plassering på nivå 2 (som i dag) gir museet et godt utgangspunkt for å forholde seg til bredden i UiTs fagportefølje og at man ut fra denne forutsetningen heller bør bruke utredningen om museets funksjon og plass på UiT til å belyse hvordan universitetsmuseet kan bli mer komplementær til den øvrige virksomheten, og bidra til at UiT som helhet oppnår strategiske faglige mål. Det er interessant å få utredet hvordan universitetsmuseets fag- og kompetansemiljøer i fremtiden bør samhandle med resten av universitetet, og hvordan UiT bedre kan legge til rette for at TMU blir et kraftsenter som både kan ivareta tradisjonelle (og til dels lovpålagte) samlings- og forvaltningsoppgaver, og samtidig bli en viktigere faktor i UiTs formidlingsarbeid, med en bred formidlingsflate som appellerer enda sterkere til allmennheten og nye generasjoner. Det er også spennende å se om museet på en annen måte enn i dag kan knyttes opp mot utdanning, kunstnerisk utviklingsarbeid og forskningsaktiviteter som p.t. drives i regi av mer eller mindre beslektede miljøer på andre deler av UiT.

Dagens TMU er en virksomhet som har evnet å ta i bruk nye muligheter for samarbeid, forskning og formidling, og utgjør i dag en viktig del av UiT. Universitetsdirektøren mener likevel det er verdt å undersøke nærmere om endringer i organisering, arbeidsdeling og måter å samarbeide på kan gjøre det mulig ta nye utforskede muligheter i bruk. UiTs brede organisasjonsgjennomgang og det nye museumsbygget gir universitetet anledning å tenke nytt om hva UiTs universitetsmuseum skal være, og hvordan det skal henge sammen med virksomheten for øvrig.

Blant de konkrete spørsmålene som bør belyses i mulighetsstudien er:

- Hva bør kjennetegne forholdet mellom UiTs allmenne formidlingsoppdrag og universitetsmuseets oppdrag?
- Hvordan kan det legges opp til godt samspill mellom universitetsmuseet og UiTs øvrige enheter og faglige virksomhet?
- Hvilke muligheter for innovativ formidling og nye aktiviteter ligger i den brede porteføljen av fag på UiT som ikke er representert ved dagens universitetsmuseum (f.eks. utøvende kunsthøgskole)?
- Hva bør være det framtidige forholdet mellom de fagmiljøene som er ved dagens TMU og de nærmeste fagmiljøene som finnes i andre deler av universitetet, deriblant arkeologi, biologi og geologi?
- Hvilke muligheter gir prosjektering og bygging av et nytt museumsbygg i sentrum av Tromsø?

Universitetsdirektørens anbefaling

I samråd med rektor anbefaler universitetsdirektøren at styret vedtar at det skal arbeides videre med mulighetene for en samorganisering av dagens Kunsthøgskolen og TMU, og at dette skjer innenfor rammene av en bredere mulighetsstudie som tar for seg universitetsmuseets funksjoner og plass i universitet som helhet. Universitetsdirektøren ber om at styret gir rektor fullmakt til å godkjenne mandat og sammensetning for et utvalg som skal utføre arbeidet. Utvalget bør fortrinnsvis ha eksterne medlemmer og være sammensatt av kompetansepersoner fra norske og nordiske fagmiljøer. Dette vil gi muligheter for å hente inn relevante erfaringer fra andre institusjoner. Tidsramme for utredningsarbeidet bør være første halvår 2018, slik at det kan legges fram sak for universitetsstyret høsten 2018.

Dersom mulighetsstudien ikke gir gode grunner for å foreta en organisatorisk sammenslåing av TMU og Kunsthøgskolen vil universitetsdirektøren tilrå at dagens Kunsthøgskolen samorganiseres med HSL-fakultetet.

Jørgen Fossland
konstituert
universitetsdirektør

Dokumentet er elektronisk godkjent og krever ikke signatur

Saksbehandler: Svein Are Tjeldnes

Vedlegg

1 Rapport fra arbeidsgruppe om plassering av Kunsthøgskolen